

[Vanggaard.]

Medens Danmark er og ønsker at forblive neutralt, var Tjekkoslovakiet ikke neutralt. Det stod tværtimod som en aktiv Deltager i en mod Tyskland rettet Magtkonstellation og repræsenterede ogsaa ved sin Beliggenhed en Bastion, en Spids dybt ind i det tyske Rige, og saaledes kunde Tjekkoslovakiet være et primært Maal for Tysklands Magt-politik. Helt modsat dette er Danmarks forsvarspolitiske Opgave ikke at tage Parti for nogen Magt, men at overholde den strengeste Neutralitet. I den afgørende Stund blev Tjekkoslovaikiets Skæbne den, at alle Stormagter stod samlede imod det. Det er udelukket for Danmarks Vedkommende af den Grund, at vi ikke har den nationale Delthed. At fire Stormagter kunde tænkes at enes om at slagte vort Land, er helt udelukket. Helt modsat Tjekkoslovakiet bestaar vor Opgave netop i at nægte begge Krigens Parter Adgang til Udnyttelsen af vort Omraade.

Og forlanger Stormagterne det af os, som de forlangte af Tjekkoslovakiet, ja, saa er det ikke Maalet for vort Værn at hindre det, det er en umulig og uløselig Opgave for ethvert lille Land. Men det mener jeg altsaa ikke kan tænkes over for Danmark, og derfor er Udnyttelsen af Tjekkoslovakiets Tragedie i Retning af et „Hvad kan det nytte“—Fremstød mod Danmarks Forsvar kun en politisk radikal Agitation uden fjerneste Grund i de foreliggende Realiteter.

Den højtærede Statsminister har i den sidste Tid fremsat nogle Udtalelser om Landets Forsvar. Det begyndte med, at Statsministeren i Ingeniørforeningen udtalte, hvad ogsaa er blevet gengivet af Partiets Ordfører her i Tinget: Jeg har ikke noget særligt imod flere Soldater. Men den 14. Oktober udtalte Statsministeren her i Rigsdagen, efter at han havde været inde paa de forskellige Partiordføreres Udtalelser om det militære Beredskab, at denne Bemærkning var en løsreven Bemærkning fra Ingeniørforeningens Spisesal, og at der i de Begivenheder, der har fundet Sted, ikke var nogen Begrundelse for en Udvikling, som faar Karakteren af en Oprustning. Der er noget symbolsk i, at dette rundt paa Gulvet, der formodentlig er et radikalt Diktat, endte med en Tale af Statsministeren i Tivoli, som blev refereret i „Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning“ saaledes: Statsministeren gav atter Udtryk for sin Modvilje mod og Frygt for en militær Samvirken mellem de nordiske Stater. Dette har atter vakt betydelig Opsigt i den svenske Presse, ligesom i sin Tid Lund-Talen. Jeg

forstaar det ikke. Een Ting er, hvad man tror paa, der kan ske. I 1864 troede vort Folk paa Hjælpen — den kom ikke. Een Ting er Vanskeligheden ved at forene sig. Men hvis Danmark paa Forhaand vil sige: Vi ønsker ikke i Ulykkens Stund en saadan Broderhaand, ja, saa maa man rigtignok sige: Stærke Danmark! Stærke Danmark, der har Raad til en saadan Afvisning! Det er mig ubegribeligt, at Statsministeren her paa ny har fundet Anledning til at sige noget saadant, og jeg mener derfor, der er Grund til at spørge, hvad Mening er med den Forsvarskommission, som nu er nedsat. Danmarks Stilling til Folkeforbundet er jo temmelig klarlagt, ogsaa med Hensyn til Sanktionerne. De nordiske Lande og de andre Oslo-Stater har taget Afstand fra at være bundne af Sanktionerne. Vi har udtalt vor Vilje til at blive i Folkeforbundet. Der kan ikke være større Problemer dér, og naar man, hvad det nordiske Samarbejde angaar, ikke kan komme ind paa et positivt Samarbejde ud over det kulturelle, og den højtærede Statsminister har sagt, at der ikke kan være Tale om Oprustning. Saa bliver der kun tilbage, synes jeg, at drøfte Nedrustning eller status quo. I og for sig er det den smukkeste Tanke, man kunde tænke sig, at alle fire Partier skulde mødes i et saadant Udvalg og fordomsfrit drøfte Spørgsmaalet. Saaledes lægges det ogsaa formelt op, og det er, som sagt, en meget smuk Tanke. Men efter de Direktiver, der er givet, synes jeg, det ser noget mørkt ud for denne Kommissions Arbejde. Man bliver næsten tilbøjelig til at spørge, om den ikke er nedsat for at holde det gaaende, til Valget er ovre. Mit Parti har taget Afstand fra, at det skulde være en Syltekommission, og ogsaa de Konservative har gjort det. Men det kunde være rart, synes det mig — og der er sikkert flere, der er interesserede deri —, om Statsministeren vilde tyde disse Udtalelser noget nærmere, som jeg her har fremdraget, inden Kommissionen begynder sit Arbejde og under den nuværende Finanslovbehandling.

Til Slut skal jeg fremdrage et Spørgsmaal, som angaar det nordiske kulturelle Samarbejde — paa det Omraade skal vi jo have Lov til at arbejde —, og det er Spørgsmaalet om det, Svenskerne kalder Sprogforbistringen. Jeg fremdrog det i min Tale i Stockholm ved det nordiske interparlamentariske Møde; Borgmester Lindhagen var ogsaa inde paa Spørgsmaalet og nævnte derunder Dr. Sven Clausen, som har skrevet om denne Sag, og hvis Navn fortjener